

Opsætning af rig / rig trim.

1. Mast rejses. Alle vanter og stag monteres løst
2. Mast centrerer sideværts:
 - a. Sæt vantskruer med hånden så vanter netop er stramme
 - b. Sæt "lystfiskervægt" i fald tættest på topvanter (typisk genua fald)
 - c. Hold krog på vægt på fast punkt ved ræling. Fx hul i rælingsliste eller scepterfod. Punktet skal findes i både SB og BB
 - d. Justér fald så vægten belastes med ca. 5 kg
 - e. Flyt til modsat side og aflæs vægt.
 - f. Masten hælder til den side hvor aflæsningen er mindst.
 - g. Juster vantskruer og aflæs igen.
 - h. Fortsæt indtil aflæsning er ens i begge sider.
3. Mast justeres langskibs:
 - a. Monter et lod i storfald
 - b. Mål afstand fra agterkant af mast til faldet. Mastehældning skal som udgangspunkt være ca. 1,5 grader, hvilket svarer til 2,625 cm/m. Er P-målet fx 12 m skal afstanden mellem mast og fald altså være $12 \times 2,625 \text{ cm} = 31,5 \text{ cm}$ (1 grad svarer til 1,75 cm/m, 2 grader 3,5 cm/m etc.)
 - c. Forstag og agterstag skal være "håndstramme" når der måles.
4. Mastetoppen er nu placeret korrekt! Nu skal vanter tottes op.
 - a. Sæt et tapemærke på vantet nøjagtig 2m over terminalen på vantskruen.
 - b. Stram nu vantskruerne (lige mange omgange i begge sider!!!) til afstanden fra tapemærke til terminal er øget til 2003mm. Vanterne er nu spænt til 15% af brudbelastning, hvilket er et godt udgangspunkt.
 - c. For god ordens skyld tjekkes en ekstra gang at masten er centreret korrekt.
5. Herefter justeres undervanter, således at masten er pinligt lige når der sigtes op af hulkelen. Hvis man er i tvivl om tilspændning af undervanter, kan man lave samme øvelse som med overvanter, hvor der trimmes til 15% af brudspændning.
6. herefter trimmes mellemvanter så hulkelen er helt ret i hele mastens længde.
7. lås masten i mastehullet.
8. Nu har masten et fornuftigt grundtrim. Det er meget sandsynligt at masten står med lidt krumning agterover (prebend). Dette er OK. Fintrimning foregår herefter på vandet.
9. Bedst hvis man kan få en dag i fralandsvind (= fladt vand), og en vindstyrke omkring 6 m/s.
10. Sejl bidevind med fuldt sejlareal. Krængning omkring 20 - 25 grader.

11. Sandsynligvis vil læ vanter nu være lidt slække. Stram topvanter maks 2 omgange (mindre hvis læ vant er næsten tot). Vend til den anden halse, og stram igen læ vant det samme antal omgange.
12. forsæt med at stramme op, indtil læ vant netop er tot.
13. Herefter trimmes undervanter og mellem vanter til masten er ret. Trim kun i læ side, og maks 2 omgange ad gangen. Hver gang der er justeret skal der vendes og foretages samme justering i modsat side.
14. Når masten står lige, og læ vanter netop er totte, er riggen trimmet så belastningen er mindst.
15. Herefter er det fintrim, der hænger sammen med sejlene og båden, samt måden der sejles på. Der kan derfor ikke gives faste værdier, men der må eksperimenteres til et tilfredsstillende trim. Der kan dog gives følgende retningslinjer:
 - a. Tottes undervanter yderligere, rettes masten mere op (ved bagudrettede salinger). Dette giver mere power i storsejlet, hvilket betyder bedre trækraft, men også større luvgerighed.
 - b. Mastehældning: lægges masten mere bagover, fås bedre højde, men mindre power. Sejlcenter rykkes agterover, hvilket gør båden mere luvgerig, på den anden side kan dette i nogen tilfælde kompenseres af af båden før var "overpowered". Typisk er en mast der hælder agterover godt på kryds, men skidt på læns. Husk at sidevanter skal tottes op når en mast med bagudrettede salinger lægges mere bagover, og omvendt når den rejses mere op.
 - c. Justerbar hækstag er en stor fordel! Når der er vind nok (fuld power) er det en stor fordel med et stramt forstag, der sagger minimalt. I let luft er det derimod en fordel at forstaget sagger lidt, hvilket giver mere power.

Elvstrøm Sails

Elvstrøm Sails Fyn

Ved
Henrik Boye Petersen

Sdr havnekaj 19
DK – 5300 Kerteminde

Telefon: +45 21 49 68 42

E-mail: hbp@elvstromsails.com

Nye Sejl i dacron, laminat eller EPEX

Reparationer, zippack, kalecher m.v.

Bedre sejlsoplevelser.

